

Могиліна Л.А.

аспірант

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» (Україна)

СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Швидке та ефективне досягнення необхідного рівня фінансової безпеки підприємства є неможливим без розробки та реалізації відповідної стратегії. В умовах економічної нестабільності, виходячи з основних форм її прояву (циклічні коливання економіки, високий рівень безробіття та значні темпи інфляції, валютна нестабільність), така стратегія обов'язково має містити наступні складові:

- підсистему планування та стимулювання збуту продукції, у якій визначається економічно обґрунтований обсяг виробництва, який у даних умовах може бути повністю реалізований, а також заходи, спрямовані на стимулювання збуту продукції;

- підсистему захисту від інфляції, у якій зазначається план дій, спрямований на мінімізацію втрат, спричинених інфляцією, та максимізацію вигід, які можна отримати внаслідок цього соціально-економічного явища;

- підсистему захисту від валютних коливань, що містить конкретні методи та засоби захисту від негативного впливу коливань курсу національної валюти.

Тобто під стратегією забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах економічної нестабільності слід розуміти будь-яку стратегію діяльності підприємства, спрямовану на максимізацію рівня його фінансової безпеки шляхом нейтралізації негативного впливу фактора економічної нестабільності.

Підсистему планування та стимулювання збуту продукції можна умовно розділити на дві складові: планування збуту та стимулювання збуту. Стимулювання збуту – це використання короткотермінових заходів, розрахованих на швидке реагування ринку у відповідь на пропонування підприємством своєї продукції. Відповідна складова містить у собі економічне обґрунтування необхідності здійснення подібних засобів і визначає перелік таких засобів, запланованих на певний період. Основними засобами стимулювання споживачів можуть бути: знижки та зниження цін, безплатні зразки товарів, купони, демонстрації, картки лояльності та ін.

Складова планування збуту містить обґрунтовані розрахунки обсягу попиту на продукцію підприємства (у тому числі, з урахуванням ефекту від запланованих засобів стимулювання збуту) та може містити рекомендації стосовно зменшення обсягу виробництва з метою мінімізації ризику виникнення значного обсягу залишків нереалізованої продукції.

Наступною складовою стратегії забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах економічної нестабільності є підсистема захисту від інфляції. Оскільки інфляція може неоднозначно впливати на рівень фінансової

безпеки підприємства, заходи захисту від її негативного впливу визначаються індивідуально в залежності від кожної конкретної ситуації.

Можливим варіантом захисту від негативного впливу інфляції на фінансові результати та фінансові потоки підприємства може бути обґрунтоване підвищення цін на власну продукцію. Підвищення цін на продукцію підприємств в умовах інфляції є частим явищем, оскільки є найпершим заходом захисту від її негативного впливу. Проте рішення про впровадження такого заходу має бути обґрунтованим і зваженим. Якщо інфляційні процеси є не єдиною формою прояву економічної нестабільності, а супроводжуються спадом в економіці, тобто має місце стагфляція, необґрунтоване підвищення цін на продукцію підприємства може ще більше знизити попит на неї, який і до цього знижувався.

У науковій літературі виділяються наступні можливі напрямки захисту від негативного впливу інфляції на фінансовий стан підприємства: формування ринкової ціни та контроль за рівнем витрат; вплив на продуктивність праці шляхом автоматизації виробництва і впровадження нових технологій; маркетинг (уникати проектів, окупність яких може затягнутися на роки); ефективне управління активами; розробка правильної фінансової політики; фінансовий аналіз та прогнозування [1, с. 52].

Крім того, варто відзначити необхідність коригування фінансової звітності підприємства на вплив інфляції, оскільки в таких умовах вона перестає бути об'єктивною основою для прийняття правильних управлінських рішень.

Підсистема захисту підприємства від валютних коливань, що є складовою стратегії забезпечення його фінансової безпеки в умовах економічної нестабільності, по суті є стратегією управління валютними ризиками підприємства, що включає в себе найбільш актуальні, виходячи з конкретної ситуації підприємства, інструменти управління валютним ризиком.

Варто відзначити, що захист підприємства від валютних коливань у рамках вищезгаданої підсистеми не має зводитися до здійснення хеджування валютних ризиків за допомогою похідних фінансових інструментів, а має також містити варіанти, орієнтовані на підприємства, що не здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, наприклад, перехід з імпоротної сировини/матеріалів на вітчизняні відповідники, зміна чи вдосконалення технології виробництва з метою зменшення споживання енергоносіїв тощо.

Таким чином, розробка та реалізація стратегії забезпечення фінансової безпеки в умовах економічної нестабільності дозволить нейтралізувати негативний вплив даного фактора і тим самим попередити чи мінімізувати падіння рівня фінансової безпеки підприємства.

Література

1. Андрианов, В. Д. Инфляция: причины возникновения и методы регулирования [Текст] : монография / В. Д. Андрианов. – М. : Издательство: Экономика, 2010. – 184 с.